

Datum: 14. 3. 2017

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Poljanska cesta 28
1000 Ljubljana
T 01 30 05 100
F 01 30 05 199
www.zrss.si

PRIPOROČILA ZA IZBIRO UČBENIKOV IN KOMPLETOV UČNIH GRADIV ZA ŠOLSKO LETO 2017/2018

V skladu z najavo v rednem mesečnem obvestilu vrtcem in osnovnim šolam, objavljamo priporočila za izbiro učbenikov in kompletov učnih gradiv za naslednje šolsko leto.

Ob spoštovanju učiteljeve avtonomne izbire in presoje predlagamo, da pri odločanju o učbenikih, delovnih zvezkih in drugem učnem gradivu med drugim upoštevate naslednja priporočila:

- **Gradivo naj omogoča delo z raznovrstnimi besedili ter slikovnimi primeri in naj razvija branje z razumevanjem strokovnih besedil pri vseh predmetih, npr. delo z učbeniki ali e-učbeniki, ki so potrjeni na Strokovnem svetu za splošno izobraževanje. Gradivo naj spodbuja vse vrste pismenosti (bralno, jezikovno, umetnostno,...). Besedila so torej konceptualno primerno zahtevna ter vsebinsko in jezikovno ustrezna. Takšen pristop med drugim potrjujejo spoznanja iz projekta Opolnomočenje učencev z izboljšanjem vseh vrst pismenosti in dostopa do znanja¹.**
- **Gradivo naj omogoča tvorjenje različnih pisnih besedil in umetnostnih izdelkov – tako za razvoj fine motorike, veščine pisanja in umetnostnega izražanja kot za razvoj zmožnosti pisanja različnih vrst besedil; npr. povzetkov, utemeljitev, opisov ipd. (Učbeniki ali e-učbeniki so primerno izhodišče za samostojne in diferencirane pisne naloge).** Izjema so otroci s posebnimi potrebami (avtistične motnje, gibalno ovirani, slepi in slabovidni), ki zaradi svojih specifičnih ovir in primanjkljajev ne zmorejo daljšega in kompleksnega načina pisanja.
- Glede na spoznanja raziskav o povezavi med lastnoročnim pisanjem in kognitivnimi procesi, je lastnoročno pisanje tista veščina, ki v možganih spodbuja procese, ki so osnova za naše mišljenje, učenje in spomin. Likovno umetnostno izražanje pa poleg spodbujanja višjih kognitivnih procesov, spodbuja tudi ustvarjalnost in inovativnost.
- Pri nacionalnem preverjanju znanja in v projektu Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja je bilo tvorjenje (neumetnostnih) besedil zaznano kot šibkost v razvoju celostnega pouka branja.
- **Preverite dostopnost izbranih gradiv v učbeniških skladih.**
- **Gradivo naj razvija višje taksonomske cilje, spodbuja sodelovalno učenje in kritično mišljenje.**

¹ Vir: F. Nolimal, T. Novaković (ur.) (2013). Bralna pismenost v vrtcu in šoli; Teoretska izhodišča in empirične ugotovitve. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo

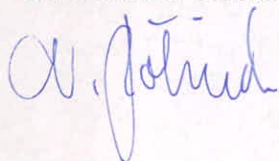
- Poskrbite, da bodo učna gradiva enakovredno dostopna vsem učencem. Pri izbiri svetujemo sodelovanje strokovnih aktivov na šoli in med šolami, saj so med cenami kompletov učnih gradiv velike razlike. Cenovna sprejemljivost učbeniških kompletov (za vse predmete v nekem razredu) je pomembno izborna merilo. Svetovni splet ponuja brezplačna, kakovostna in strokovno ustrezna gradiva.
- V raziskavi o pogostosti rabe in vrsti izbranih učnih gradiv, ki je bila na Zavodu RS za šolstvo opravljena v začetku šolskega leta 2012/13 (V. Filipčič, T. Deutsch), smo, zaradi pomembnosti vprašanja o dinamiki vključevanja e-učbenikov oziroma e-učnih gradiv v pouk, učitelje vprašali za mnenje o potrebnih vrstah učnih gradiv za uspešno doseganje ciljev predmeta. Učitelji so se najpogosteje izrekli za povezavo tiskanega in elektronskega gradiva (67,8 %); za uporabo zgolj tiskanih gradiv se je odločilo 18,4 % in za uporabo zgolj elektronskih gradiv 5,4 % učiteljev. (Za raziskavo smo izbrali 10 % šol s pomočjo enostavnega slučajnega vzorčenja. Od izbranih 45 šol se jih je odzvalo 41).
- Gradiva in materiale, ki jih pri pouku uporabljate redko oz. zelo redko, lahko nadomestite z gradivi, ki so prosto dostopni na spletu oz. jih pripravite upoštevajoč specifične potrebe učencev.
- Strokovno pregledani in potrjeni so samo učbeniki, DZ pa ne. Odločitev, ali jih učenci sploh potrebujejo, je učiteljeva strokovna avtonomija oz. odločitev strokovnega aktiva učiteljev na šoli.
- Učitelj naj na začetku šolskega leta seznanj starše z načinom dela in uporabo učnih gradiv ter namenom samostojnega dela učencev pri pouku in doma.

Usmeritve za izbor učnih gradiv za predmetna področja (družboslovje in humanistika, jeziki, naravoslovje in matematika ter razredni pouk) so skupaj s priporočili objavljene na spletni strani Zavoda RS za šolstvo (www.zrss.si). Potrjeni e-učbeniki bodo objavljeni v **Katalogu učbenikov**, ogledate pa si jih lahko na spletni strani <http://eucbeniki.sio.si/>.

Ob vsem tem pa se je treba zavedati, da preiščljena in smiselna uporaba učnih gradiv lahko učinkovito podpre poučevanje in učenje, vendar pa je uspešnost poučevanja in učenja pogojena tudi s številnimi drugimi dejavniki.

Namestnica direktorja:

Dr. Nataša Potočnik

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo
Ljubljana

Direktor:

Dr. Vinko Logaj

